

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

*Bryssel den 28.6.2021
C(2021) 4853 final*

*Andreas Norlén
Riksdagens talman
SE-100 12 STOCKHOLM*

Till riksdagens talman

Kommissionen vill tacka riksdagen för utlåtandet om meddelandet ”Att utnyttja EU:s innovationspotential – En handlingsplan för immateriella rättigheter till stöd för EU:s återhämtning och resiliens” (COM(2020) 760 final).

Målet med handlingsplanen är att hjälpa Europeiska unionens kreativa och innovativa industri att förbli världsledande och att påskynda den gröna och den digitala omställningen.

Framför allt fastställs i handlingsplanen viktiga steg för att förbättra skyddet av immateriella rättigheter, öka de små och medelstora företagens användning av immateriella rättigheter och underlätta delning av immateriella rättigheter för att öka teknikspridningen inom industrin. Syftet är också att bekämpa varumärkesförfalskning, förbättra efterlevnaden av immateriella rättigheter och främja lika villkor på global nivå.

Kommissionen ser positivt på att den svenska regeringen och riksdagen välkomnar handlingsplanen, och ser fram emot att samarbeta med Sverige i genomförandet av den¹.

Kommissionen noterar de ståndpunkter som den svenska regeringen har gett uttryck för – särskilt när det gäller lanseringen av det enhetliga patentet och den enhetliga patentdomstolen, certifieringssystemen för tilläggskydd, formgivningsskyddet och växtförädlarrätterna.

Kommissionen tar riksdagens oro på allvar – när det gäller att lägga fram konkreta förslag men också att förbättra efterlevnaden av immateriella rättigheter. Kommissionen

¹https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property-action-plan-implementation_en.

har också tagit vederbörlig hänsyn till utskottets utlåtande om skydd av geografiska beteckningar för icke-jordbruksprodukter.

Riksdagens utlåtande har gjorts tillgängligt för de kommissionsavdelningar som deltar i det pågående genomförandet av de initiativ som planeras i handlingsplanen och kommer att ligga till grund för uppföljningsdiskussionerna.

När det gäller tidsplanen för de interinstitutionella diskussionerna om handlingsplanen har kommissionen ett nära samarbete med rådets arbetsgrupp för immaterialrätt. Ett första möte ägde rum den 3 februari och ytterligare informationsutbyten planeras till maj 2021, inbegripet om efterlevnad av immateriella rättigheter och aspekter som rör immateriella rättigheter i samband med covid-19-krisen och den ökade vaccinförställningen.

Riksdag har rätt i sitt påpekande att handlingsplanen är ett strategiskt dokument som inte innehåller närmare uppgifter om uppföljningsinitiativen. Dessa kommer att antas efter ingående konsekvensbedömningar och dialoger med berörda parter under de närmaste månaderna.

Slutligen har flera andra medlemsstater informerat kommissionen om att förberedelser pågår för att utveckla nationella strategier och planer för immateriella rättigheter i linje med handlingsplanen och EU:s återhämningsplan.

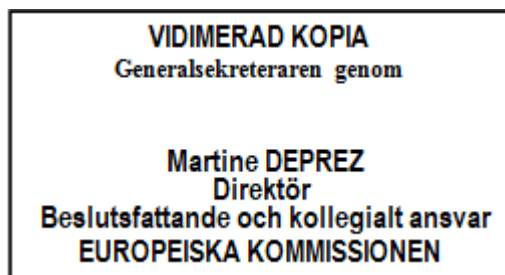
Vad gäller de mer tekniska frågorna i utlåtandet hänvisar vi till bilagan.

Kommissionen hoppas att klargörandena i denna skrivelse ger svar på de frågor som riksdagen har tagit upp och ser fram emot att fortsätta den politiska dialogen.

Med vänlig hälsning

*Maroš Šefčovič
Vice ordförande*

*Thierry Breton
Ledamot av kommissionen*

BILAGA

Kommissionen välkomnar riksdagens utlåtande i denna viktiga fråga.

När det gäller de punkter som riksdagen särskilt har uppmärksammat kommissionen på vill den lämna följande kommentarer grupperade efter ämne.

Enhetliga patent och enhetlig patentdomstol

Kommissionen hoppas att de konstitutionella utmaningarna som uppstått vid den tyska författningsdomstolen ska lösas snabbt, så att Tyskland kan slutföra sin ratificering av avtalet om en enhetlig patentdomstol.

Det enhetliga patentsystemet kommer verkligen att bli ett tillförlitligt verktyg för europeiska företag så att de till ett konkurrenskraftigt pris kan skydda sina uppfinningar på EU-marknaden, och den nya enhetliga patentdomstolen kommer att ge dem möjlighet att skydda sina patent på EU-nivå och på så sätt öka rättssäkerheten och minska kostnaderna för rättstvister. Det här verktyget kommer att främja forskning och innovation i EU och är sedan länge efterfrågat av innovativa företag och forskningsorganisationer.

Tilläggskydd

Med hänsyn till optimeringen av certifieringssystemen för tilläggskydd och särskilt i syfte att minska kostnaderna och arbetsinsatsen för att erhålla och behålla tilläggskydd i EU, och för att öka rättssäkerheten och insynen i certifieringssystemen för tilläggskydd, förbereder kommissionen en inledande konsekvensbedömning. Den kommer att undersöka olika politiska alternativ och lägga fram dem för offentligt samråd. Alternativen kommer bland annat att omfatta möjligheten att skapa ett enhetligt certifieringssystem för tilläggskydd och/eller ett enhetligt förfarande för tilldelning av nationella tilläggskydd. Kommissionen är medveten om svårigheterna med att skapa ett nytt enhetligt tilläggskydd så länge det enhetliga patentsystemet inte är operativt.

Små och medelstora företags utnyttjande av immateriella rättigheter

Kommissionen, Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO) och Europeiska patentverket (EPO) har vidtagit nya åtgärder för att stödja de små och medelstora företagens användning av system för immateriella rättigheter. Detta omfattar bättre information och medvetenhet om immateriella rättigheter, ekonomiskt stöd för att använda immateriella rättigheter, bättre tillgång till strategiskt stöd och till finansiering genom att utnyttja immateriella rättigheter. Alla dessa åtgärder kommer att kopplas ihop med befintligt stöd för immateriella rättigheter och med allmänt företagsstöd och forsknings- och innovationsstöd.

I enlighet med principerna om bättre lagstiftning beaktar kommissionen effekterna av ny lagstiftning och utvärderar befintliga regler med tanke på effekten på små och medelstora företag. Detta gäller också lagstiftning som rör immateriella rättigheter.

Växtförädlarrätter

Kommissionen anser att skyddet av växtförädlarrätterna är avgörande för övergången till en grönare och mer digital ekonomi, genom att hållbara produktionssystem förbättras liksom jordbruks- och trädgårdsprodukternas konsumentegenskaper.

Varumärkesförfalskning och tjänsteleverantörer

När det gäller efterlevnaden av skyddet för immateriella rättigheter, framför allt tjänsteleverantörernas och mellanhändernas ansvar för innehåll som gör intrång i immateriella rättigheter online och offline, arbetar kommissionen med en EU-verktygslåda mot varumärkesförfalskning. Detta initiativ bygger på och kompletterar kommissionens förslag till en lag om digitala tjänster och annan befintlig lagstiftning, och det kommer att klargöra alla berörda parter roller och ansvarsområden i kampen mot varumärkesförfalskning, däribland rättighetsinnehavare, brottsbekämpande myndigheter och mellanhänder såväl online som offline, såsom digitala plattformar, reklambranschen, betaltjänster, domännamnombud/registreringsenheter för toppdomäner och transport- och logistikföretag.

Syftet är också att förbättra samarbetet och datadelningen mellan alla berörda aktörer, stora som små, i enlighet med deras roller och kapacitet.

Upphovsrätt och sändningsrättigheter

Kommissionen anser att den höga skyddsnivån för upphovsrätt och närstående rättigheter, såsom den fastställs i EU:s upphovsrättslagstiftning, är grundläggande för det intellektuella skapandet och säkerställer att kreativiteten upprätthålls och utvecklas till gagn för alla upphovsmän, kultursektorn, konsumenterna och samhället. Detta har också bekräftats i den senaste upphovsrättsreformen.

Vad gäller förhandlingarna inom Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (Wipo) om ett framtida fördrag om radio och tv kommer kommissionen att fortsätta att arbeta för att förhandlingarna ska ge ett meningsfullt fördrag som uppdaterar det internationella skyddet för programföretagen.

Mönsterskydd för reservdelar

Som framgick av utvärderingen av EU:s lagstiftning om industriell formgivning² är den ekonomiskt viktiga reservdelsmarknaden fortfarande starkt fragmenterad, vilket orsakar betydande rättsosäkerhet och allvarlig snedvridning av konkurrensen samtidigt som det ger ökade kostnader för konsumenterna. Kommissionen bedömer därför möjliga alternativ och konsekvenser av fullbordandet av den inre marknaden på detta område genom ytterligare harmonisering av reglerna och, framför allt, full liberalisering av eftermarknaden med införandet av en reparationsklausul i direktivet om mönsterskydd³. I det sammanhanget kommer kommissionen också att beakta resultatet av det offentliga

² SWD(2020) 264 final.

³ Direktiv 98/71/EG av den 13 oktober 1998 om mönsterskydd.

samrådet om översyn av direktivet om mönsterskydd som inleddes den 29 april och resultatet av specifika studier av prissättning och marknadsstruktur för reservdelar. Den kommer också att beakta den senaste utvecklingen i medlemsstaterna, såsom den nyligen införda reparationsklausulen i tysk formgivningslagstiftning.

Geografiska beteckningar för icke-jordbruksprodukter

I enlighet med handlingsplanen och rådets slutsatser från november 2020⁴ håller kommissionen på att bedöma de potentiella effekterna av ett EU-system för skydd av geografiska beteckningar för icke-jordbruksprodukter. I detta sammanhang tar kommissionen särskild hänsyn den återkoppling som man fått på den inledande konsekvensbedömningen från myndigheter och privata intressenter⁵. Dessutom kommer kommissionen snart att inleda ett tremånaders offentligt samråd med detaljerade frågor om möjlig omfattning, politiska alternativ och kostnader och fördelar med ett EU-system för skydd av geografiska beteckningar för icke-jordbruksprodukter. Slutligen kommer kommissionens konsekvensbedömning att ta hänsyn till resultatet av en pågående studie om kontroll- och efterlevnadsreglerna för skyddet för geografiska beteckningar för icke-jordbruksprodukter i EU.

Patent och tillgång till covid-19-relaterade produkter

Det nuvarande systemet för immateriella rättigheter ger viktiga incitament till innovation inom teknik som är avgörande för att hantera globala kriser, oavsett om det gäller pandemier eller andra framtida kriser. Immateriella rättigheter är också en viktig faktor som ger en tydlig rättslig ram och en säker miljö för överföring av teknik och sakkunskap och frivilligt samarbete.

Under den nuvarande covid-19-pandemin pågår redan samarbete och licensiering på global nivå. Vi har många exempel på licens- och tillverkningsavtal mellan de olika företagen i EU och i andra länder. Vi undersöker också hur detta samarbete kan utökas ytterligare.

Om frivilliga lösningar misslyckas eller inte finns tillgängliga ger avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Trips) ett ramverk för teknikdelning genom beviljande av tvångslicenser, dvs. licenser som beviljas av myndigheter utan patenthavarens samtycke.

Tvångslicenser kan också beviljas för export från EU till länder med ingen eller otillräcklig produktionskapacitet (jfr förordning 816/2006).

Utvecklingsländer, överföring av miljövänlig teknik (reservation)

Immateriella rättigheter är en katalysator och ett viktigt verktyg för hållbar utveckling. Eftersom det med hjälp av immateriella rättigheter går att skapa och upprätthålla

⁴ Rådets slutsatser om politik för immateriella rättigheter och översyn av systemet för industriella formgivning i unionen. 2020/C 379 I/01, EUT C 379I, 10.11.2020, s. 1.

⁵ Sammanfattning av återkopplingen mellan 30 november 2020 och 18 januari 2021: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45104>

ensamrätt på marknaden betraktas de som en viktig kommersiell tillgång och en drivkraft för teknisk innovation och utveckling.

Skydd av immateriella rättigheter är viktigt för att fastställa hur tekniken kan bidra till ekonomisk omställning i utvecklingsländerna. En av de viktigaste förutsättningarna för ekonomisk omställning är att ha ett stabilt och i möjligaste mån harmoniserat system för skydd och efterlevnad av immateriella rättigheter. En hög nivå på skydd och efterlevnad av immateriella rättigheter utgör också ett incitament för teknikinnehavare att främja överföring och spridning av kunskap.

Ett starkare skydd av immateriella rättigheter är därför avgörande för att stödja utvecklingsländerna i processen genom en mer integrerad global ekonomi, samtidigt som det också främjar inhemsk innovation och uppmuntrar tekniköverföring till och samarbete med mer tekniskt avancerade ekonomier. Den immaterialrättsliga politiken i kontakterna med och inom utvecklingsländerna bör också ta hänsyn till behovet av att säkerställa läkemedel till rimligt pris och underlätta utvecklingen och överföringen av miljövänlig teknik, i enlighet med FN:s mål för hållbar utveckling.